

Силабус курсу

ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Освітньо-професійна програма
«Логопедія. Спеціальна психологія»
Дні занять: згідно розкладу.
Консультації: середа 14.00, ауд. 232

Рік навчання: II, Семестр: III
Кількість кредитів: 4
Мова викладання: українська

Керівник курсу	кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності Лешчук Галина Василівна
Контактний телефон викладача	097 29 89 678
E-mail	h.v.leshchuk@gmail.com
Формат дисципліни	вибіркова
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 4 (120 год.)

Опис дисципліни

Дисципліна «Основи професійної комунікації» спрямована на розвиток комунікативних компетенцій фахівців у галузі спеціальної освіти, вміння вирішувати професійні конфлікти, підвищення ефективності взаємодії з клієнтами, вміння долати комунікативні бар'єри та труднощі, ознайомлення із практиками ефективної комунікації в галузі спеціальної освіти.

Структура курсу

Години (лек./сем.)	Теми	Результати навчання	Завдання
2/4	1. Міжособистісна комунікація як процес	Вивчити структуру мовленнєвої комунікації. Засвоїти особливості організації і розвитку мовленнєвої комунікації. Усвідомлювати взаємозв'язок мовлення і	Питання для самоконтролю, практичні завдання, питання для аналізу та роздумів.

		взаєморозуміння. Виявити особливості мовлення в соціально-орієнтованому спілкуванні. Розкрити роль мовлення як засіб ствердження соціального статусу.	
2/6	2. Вербальна та невербальна комунікація	Вивчити особливості вербальної комунікації в міжособистісному спілкуванні. Засвоїти сутність і місце невербальної комунікації в міжособистісному спілкуванні. Виявити особливості невербальної комунікації та функції невербальних повідомлень.	Завдання для самостійної роботи, відеоінтерв'ю.
2/4	3. Комунікативна компетентність фахівців у галузі спеціальної освіти.	Розкрити суть, структуру та умови формування комунікативної компетентності фахівців у галузі спеціальної освіти. Засвоїти методи, форми та засоби формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі спеціальної освіти в умовах навчання у ЗВО.	Питання для самоконтролю, питання для роздумів, практичні завдання.
4/6	4. Комунікативні бар'єри, їх види й	Засвоїти суть порушень, бар'єрів,	Завдання для самостійної

	способи подолання.	труднощів спілкування, понять «дефіцитне спілкування», «дефектне спілкування», «деструктивне спілкування».	роботи, тести.
2/4	5. Вплив та маніпулювання у галузі спеціальної освіти	Вивчити основні стратегії впливу на людину. Проаналізувати роль маніпуляцій у спілкуванні та тактики впливу. Навчитись прийомам самопрезентації як засобу впливу.	Питання для самоконтролю, питання для роздумів, практичні завдання.
2/4	6. Техніки ефективної комунікації.	Засвоїти поняття, критерії і рівні успішності спілкування. Проаналізувати стиль спілкування як фактор успішності. Навчитись обирати оптимальний стиль спілкування.	Питання для самоконтролю, питання для роздумів, практичні завдання.
2/4	7. Альтернативна і допоміжна комунікація у роботі з дітьми із труднощами комунікативної взаємодії	Засвоїти суть поняття «альтернативна та допоміжна комунікація». Проаналізувати особливості застосування засобів альтернативної та допоміжної комунікації.	Питання для самоконтролю, питання для роздумів, практичні завдання.

Формування програмних компетентностей

Індекс у матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 6	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

ЗК 8	Здатність працювати в команді
ФК 11	Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації
ФК 13	Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб
ФК 14	Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.
ФК 15	Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності
Програмні результати навчання	
ПРН 3	Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти
ПРН 8	Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом
ПРН 14	Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності

Літературні джерела

1. Абрамович С., Чікарькова М. Мовленнєва комунікація. – К.: Навчально-видавничий центр, 2004. – 500 с.
2. Бэрн Э. Игры, в которые играют люди. Люди, которые играют в игры / Бэрн Э. – СПб. : Лениздат, 1992. – 400 с.
3. Волкова Н. П. Педагогічні комунікації : навч. посіб. / Н. П. Волкова. – Д. : РВВ ДНУ, 2002. – 92 с.
4. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: теорія, технологія, практика : монографія /Н. П. Волкова. – Д. : Вид-во ДНУ, 2005. – 304 с.
5. Колупаєва А. А. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку у загальноосвітні навчальні заклади: Монографія / А.А. Колупаєва. – К. : Педагогічна думка, 2007. – 458 с.
6. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи. Монографія / А. А. Колупаєва. – К. : САММІТ-книга, 2008. – 270 с. (Серія «Інклюзивна освіта»)

7. Колупаєва А.А. Професійне співробітництво в інклюзивному навчальному закладі: [навч.-метод. посіб.] / А.А. Колупаєва, Е.А. Данілявічутє, С.В. Литовченко. – К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. – 197 с. – Серія «Інклюзивна освіта»)
8. Конфлікти і переговори. Практичне керівництво для менеджерів. Ростов-на-Дону, 1997. – 214 з.
9. Кручек В.А. Психолого-педагогічні основи міжособистісного спілкування: навчальний посібник. – К. : ДАКККіМ, 2010. – 273 с.
10. Лещук Г.В. Основи професійної комунікації. Навчально-методичний посібник. – Тернопіль, 2019. – 52 с.
11. Лещук Г. Медіакомпетентність фахівців соціальної сфери. Інфомедійна грамотність – невід’ємна складова навчального процесу закладу вищої освіти. К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2021. С.218–223.
12. Лещук Г.В. Маніпуляції у соціальній роботі: інструмент професійного впливу чи етична дилема? // Соціальна робота: виклики сьогодення. Збірник наукових праць за матеріалами VIII міжнародної науково-практичної конференції 18-19 квітня 2019 року, м. Тернопіль / За заг. редакції В.Поліщук, С.Калаур, Г.Слозанської. – Тернопіль: ТНПУ ім. В.Гнатюка, 2019. – С. 122-126.
13. Малахов В.А. Етика спілкування. – К.: Либідь, 2006. – 400с.
14. Мартинчук О.В. Основи корекційної педагогіки: [навч.-метод. посіб. для студентів напряму підготовки «Дошкільна освіта»] / Олена Валеріївна Мартинчук. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 288 с.
15. Найда Ю.М. Соціальна інклюзія. Стандарти громадсько-активної школи: соціальна інклюзія [метод.посіб.]/Ю.М.Найда, Ткаченко Л.М.- К: ТОВ «Видавничий Дім «Плеяди», 2012.- 68с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ussf.kiev.ua/iearticles/72> - Назва з екрану
16. Лесько О. Й. Етика ділових відносин : навч. посібник / Лесько О. Й., Прищак М. Д., Залюбівська О. Б., Рузакова Г. Г. – Вінниця : ВНТУ, 2011. – 320 с.
17. Мусатов С. О. Педагогічна комунікація: психологічні витоки та особливості / С. О. Мусатов // Особисті післядипломної педагогічної освіти : науково-методичний збірник / за ред. М. Заброцького. – Житомир-Київ : ЖОІППО, 2005. – 196 с.
18. Полозенко О. В. Розвиток комунікативної компетентності соціальних педагогів у процесі психологічної підготовки // Науковий вісник НУБіП України. Серія: Педагогіка, психологія, філософія. – 2011. № 155(2). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/nvnauppf/2010_155_2/10pov.pdf. – Загол. з екрану.
19. Рацул А. Б. Корекційна педагогіка. Навчальний посібник / А. Б. Рацул, І. О. Шишова, О. А. Рацул. – Кіровоград: «КОД», 2012. – 356 с.
20. Соколов А. В. Общая теория социальной коммуникации: Учебное пособие. – СПб.: Изд-во Михайлова В. А., 2002 г. – 461 с.
21. Тімашкова Л. Н. Формування комунікативної компетентності

студентів педвузу / Л. Н. Тімашкова. – Мн. : МДЛУ, 2001. – С. 23–24.

22. Трухін І. О. Соціальна психологія спілкування : Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 335 с.

23. Усімбаєва Н. Розвиток професійної компетентності – шлях до підготовки висококваліфікованих фахівців / Н. Усімбаєва // Рідна школа. – 2006. – № 9. – С. 17-19.

24. Цимбалюк І. М. Психологія спілкування : навч. посібник / Цимбалюк І. М. – К. : ВД “Професіонал”, 2004. – 304 с.

25. Черних О. В. Освіта як комунікативний процес / О. В. Черних. – К. : ТОВ "Поліграфконсалтинг", 2004. – 40 с.

Політика оцінювання

● **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

● **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%.

● **Політика щодо відвідування:** за об’єктивних причин навчання може відбуватись у дистанційній формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 – усне і письмове опитування, практичні завдання, питання для самоконтролю	22
Модуль 2 — усне і письмове опитування, практичні завдання, питання для роздумів, питання для самоконтролю	28
Модуль 3 – Самостійна робота (індивідуальні, практичні завдання)	30
Залік – тести, відкриті завдання	20

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Оцінка
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з

		можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом